Sinerlassortoq

3 KAPISILINNIARNISSAMUT PIAREEQQAVIT?
ER DU KLAR TIL AT FANGE LAKS?

5 AALISAKKANIK TIMMISARTUKKUT AVAMMUT NASSIUSSINISSAMUT NALUNAARSUINEQ – ILUATITSILLUARNISSANNUT ILITSERSUUT

EKSPORT AF FISK VIA FLY – DIN GUIDE TIL SUCCESS

10 VHF RADIO ISUMANNAALLISAANERMI PINGAARNERPAAQ
VHF RADIO DEN VIGTIGSTE I SØSIKKERHED

AALISARTOQARFIK ILISARITILLUGU: ATAMMIK 18

Siulittaasup aallarniutaa

ALLATTOQ: HENRIK SANDGREEN
Qalerualinniat Aalisagarniallu Katuffiani siulittaasoq

KIFFARTUUSSINIKKUT NUTARTERINEQ

Upernariartorpoq, misigisat, takusassat misigisassallu amerliartorput, aamma Kalaallit Nunaanni Aalisartunut Piniartunullu Siunnersuisarfimmut AAPISI-mut. Nuummilu Arctic Expo, aalisarnermut atortunik takutitsivissuaq 5-7. Maj pisussaammat nuannaarutigalugu Qalerualinniat Aalisagarniallu Kattuffiat sinnerlugu nuup avataaniit Arctic Expo-mut peqataajartorlutik tikittut taamaasa tikilluaqqujumavakka. Neriuutigaara tamassi Nuummiit pissarsilluarsimallusi nunassinnut angerlarumaartusi.

Siullermillu oqaatigisariaqarparput 2024-imiilli anguniarneqartoq, tassalu AAPISI-mi issiasoq ulluinnarni siunnersorteqarfimmik siunnersortimik ataasiinnarmik issiasoqaraluartoq, naak immikkut ittumik teknikkimut allaffissornermullu tunngasutigut AAPISI illup avataaniit ikiorteqartaraluartoq januarip aallaqqaataaniit AAPISI-mi siunnersortit issiasut marlunngorput – Siverth Amondsen issiareersoq Markus E. Olsen siunnersortit marlunngortut aapparilerpaat. MEO tusagassiivitsigut taamatut sulisussarsiornermit nassaarineqarpoq, ´makkorsilu´ AAPISI-mi iluaqutaallualereerpoq aamma ´makkorsip´pikkoriffigisai AAPISI-mut iluaqutaallualereerput. Ukioq mannalu AAPISI kingumut suliassarpassuaqarpoq Teknikkimut aamma Allaffissornermut tunngasortaani kisianni aamma tamanit soorlu ilisimaneqalereersoq maj tallimaaniit arfineq aappaannut aalisarnermut takutitsivissuaq Arctic Expo Nuummi Inussivimmi ingerlanneqartussaavoq, upernaaq manna qamutilissortut igeriartartussaannut kiisalu qaartartoq99-imut pikkorissaasoqassaaq, Illoqqortoormiunut angalasoqassaaq, Upernaviup nunaqarfiisa ilaat, Uummannaq kiisalu Qeqertarsuaq siunnersortinit angallavigineqartussaapput.

AAPISI-p suliassai tamakku pingaarnersarisarpaat Nuummi AAPISI-p allaffeqarfianiit ulluinnarni sinerissamiit sianertunut siunnersuineq kiisalu ukiuni kingullerni atugaallualersoq isigaluni (teams) inunnut ataasiakkaanut, inunnut soqutigisaqaqatigiinnut, aalisartut piniartullu peqatigiiffiisa ilaasortaannut ilaasortaqarfeqanngikkaluartunulluunniit pikkorissaasarnerit suli ingerlajuarnissaat. Imaappoq isigaluni (mobiilikkuinnarluunniit) sinerissamut pikkorissaasarnissaq ukiut marluk inerisarneqartoq taanna AAPISI-p nutaamik suleqatitaarneratigut nukittorsarneqassaaq, nutarterneqarluni aamma teams (isigaluni) ineriartortillugu inerisarnera akisussaasulerlugu ingerlanneqalissaaq. Taamatullu Sineriassortoq" aviisi ukiumut sisamariarluni saqqummersartoq akisussaasumik tigummisoqalernermigut imaatigut ineriasarneqassaaq – Namminersorlutik

Sineriassortoq
nr. 2-2026

QAK,
Postbox 1791
Jens Kreutzmannip aqq.,4. 1. sal
3900 Nuuk
Telefon: 384160
email: allaffik@qakkn.gl
Akisussaasoq:
Henrik Sandgreen
Aaqqissuisoq:
Maren-Louise P. Kristensen
Assit: QAK, Namm. pigisat
Isikkulersuisoq suliarinnittorlu:
Igloo Magazine & Publishing
Saqqaanik assiliisoq:
Najattaaraq Møller-Bech

Oqartussat aamma kommunit nutaarsiassaartaannik, qaammarsaanermi sakkussanik, immersorluarneqalissaaq – soorunami aalisartut oqaasissaat mininnagit. Taamaalilluta upernalernera-lusooq aallartiffigalugu AAPISI siunnersorteqarfittut nukittorsarneqalerpoq sinerissamiit iluarisimaarneqarluartumik.
AAPISI-miit sinerissami aalisartut piniartullu kaammattorumavavut aamma aviisip nittartakkallu ineriartorneranut isummanik tunioraanermikkut peqataallualuaqqugit; taakkumi aalisartuupput piniartuullutillu AAPISI-p suliassaqarfiani qitiutillugit sullinneqartut.

QAK aamma AAPISI-miit sineriassuatsinni aalisartut piniartut ilaqutaallu kiisalu nunaqqaterpassuavut tutsiuttuartut upernaarsiorluarnissaannik aasarsiorluarnissaannillu kissaappavut.

Henrik

SINERIASSORTOQ
Atuagassiat saqqummersitat saqqai

Sineriassortoq ukiumut sisamariarluni saqqummertarpoq, naqitatut onlinekkullu. Uani aaneqarsinnaapput: aapisi.gl

Nipisannialerpit?

Taava eqqaamajuk

Fisker du efter sten-bider?

1. Qassutit piginnittup atianik najugaanillu imaluunniit angallatip atianik angallatillu ilisarnaataata normuanik nalunaaqutserneqarsimassapput.
2. Nigartat nerutussusaat minnerpaamik 260mm-erissaaq.
3. Atortut nalunaaqutserneranni bøjit aappalaartut atukkit
4. Saniatigut pisarisuukkat nalunaarutigineqassaput.

Kalalaallit Nunaata MSC-mit akuersissut pigiinnassappagu, pingaaruteqarpoq aalisartup, saniatigut pisarisuukkanik pisiortortumut/tunitsivimmut, tulaassinermi nalunaarummut ilisimatitsisarnissaq. Kalaallit Nunaata nipisanniarnermut MSC-imik uppernarsaatini annaappagu, nipisat suaasa nalingat tunisinerup nalaani annertuumik appassaaq.

5. Pinngortitaleriffiup app-iliaa saniatigut pisat nalunaarutigisarnissaannut atoruk. App-i atussallugu pisariunngilaq aammalu atoruminarluni.

https://arcg.is/0iTK1v

6. Saniatigut pisanik nalunaaruteqarluartut akornanni makitsisoqassaaq inunnik marlunnik, eqqugassaallunilu Garmin inReach Mini 2.

Apeqqutissaqaruit
Kalaallit Nunaanni Aalisarnermut Piniarnermullu Nakkutilliisoqarfik oqarasuaatikkut 345000 imaluunniit emailikkut gfjk@nanoq.gl attaveqarfigisinnaavat

Så husk

1. Garn skal være mærket med ejerens navn og adresse eller fartøjsnavn og havnekendingsnummer
2. Maskestørrelsen skal være minimum 260mm
3. Brug røde bøjer til afmærkning af redskaber
4. At rapportere din bifangst.

For at Grønland kan beholde sit MSC-certifikat er det vigtig at alle fiskere oplyser sin bifangst til opkøber i landingserklæringen. Mister Grønland sin MSC-certificering af stenbiderfiskeriet, vil stenbiderrogn miste betydelig værdi når det sælges.

5. Brug gerne appen til rapportering af bifangst, udviklet af Naturinstituttet. Appen er nem, hurtig og simpel at bruge.

https://arcg.is/0iTK1v

6. Der loves præmie i form af lodtrækning af en Garmin inreach mini 2 til heldige vindere som har været gode til at rapportere bifangst.

Hvis du har spørgsmål, kan du kontakte Grønlands Fiskeri- Og Jagtkontrol på telefon 345000 eller e-mail gfjk@nanoq.gl.

Allaaserinnittoq: *APN, Namm. Oqartussat..*

KAPISILINNIARNIS-SAMUT PIAREEQQAVIT?

Eqqaamajuk:

- Kapilisilinniaruit akuersissut nassassagakku. Akuersissummik Sullissivikkut internetikkut kommuninnulluunniit akuersissummik qinnuteqarsinnaavutit.

- Aqutsiveqarfinni assigiinngitsuni aalisarneq qaqugu ammassanersoq unitsinneqassanersorlu eqqumaffigiuk. Aalisarneq qaqugu ammassanersoq unitsinneqassanersorlu uani https://naalakkersuisut.gl nalunaarutigineqassaaq.

- Qassusiareernivit kingorna tamatigut nalunaaruteqartarit, aamma pisariaqarsimanngikkuit aalisarsimanngikkuilluunniit. Sullissivikkut internetikkut kommuninnulluunnit nalunaaruteqarsinnaavutit

Scaneruk internetikkullu qinnuteqarlutit

Scanneruk internettikkullu nalunaarutigiuk

Annertunerusumik paasisaqarusullutit scanneruk

APEQQUTISSAQARUIT KOMMUNIT IMALUUNNIIT AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARIK UKUNATIGUT ATTAVEQARFIGISINNAAVATIT
OQARASUAAT: (+299) 345000
E-MAIL : APN@NANOQ.GL

ER DU KLAR TIL AT FANGE LAKS?

Husk at:

- Medbringe din licens, når du fisker efter laks. Du kan ansøge om licens online på Sullissivik eller hos din kommune
- Være opmærksom på, hvornår fiskeriet åbner og lukker i de forskellige forvaltningsområder. Det meddeles på https://naalakkersuisut.gl hvornår fiskeriet åbner og lukker
- Rapporter hver gang du røgter dit garn, også hvis du ikke fanger noget eller ikke har fisket. Du kan rapportere online på Sullissivik eller hos din kommune

Scan og ansøg online

Scan og rapporter online

Scan for mere information

HAR DU SPØRGSMÅL KAN DU KONTAKTE DIN KOMMUNE ELLER DEPARTEMENTET FOR FISKERI OG FANGST PÅ
TELEFON: (+299) 345000
E-MAIL : APN@NANOQ.GL

Kingornuttakkatigut sananeqaatit tunngavigalugit uumassusilinnik ilisimatusartut aalisarnermillu ilisimatusartut akunnerminni attaveqaqatigiittarnerannik pitsannguineq

Savalimmiuni Ilisimatusarnermik siunnersuisoqatigiit qujanartumik aningaasaliineratigut, ilisimatusartut Torshavnimi ulluni februaarip 19-ani 20-anilu naapipput, eqqartorlugillu ilisimatusarnikkut suliaqarnermi kingornuttakkatigut sananeqaatit tunngavigalugit uumassusilinnik ilisimatusartut (genomer) aamma aalisarnermik ilisimatusartut akornanni suleqatigiinnerat qanoq pitsanngorsarneqarsinnaanersoq.
Workshoppimi illugiinnit saqqummiunneqarput: Kingornuttakkatigut sananeqaatit atorlugit ilisimatusarnerup allangoriartornerata killiffii, ilisimatusarnikkullu pitsangoriaataasimasut, kingornuttakkatigut sananeqaatit tunngavigalugit ilisimatusartut aamma aalisarnermik ilisimatusartut akornanni suleqatigiilluarnermik misilittagaat pillugit misissuisimanerit, aalisarnermik ilisimatusarnermi aporfiusinnaasartut, aammattaarlu minnerunngitsumik kingornuttakkatigut sananeqaatinik ilisimatusarnermi periutsit tunngavigalugit aalisarnermik suliniutinik ingerlatsinermi ajornartorsiutaasartut.
Ulluni marlunni sammisanik arlaqartunik eqqartuinermi, misiliutissanik tigooraasarneq pingaartinneqarluni eqqartorneqarpoq: qanoq imaani misiliutissanik katersisoqartarnersoq, kingusinnerusukkummi suliat ingerlanneranni katersat tunngavigineqartarmata.
Kingornuttakkatigut sananeqaatit ilisarnaataannik ikittunik atuilluni ilisimatusartarnermiit sananeqaatit ilisarnaataannik tamakkiisunik atuilluni periuseqalernermut allannguisoqarmat, periutsit siornatigut naammaginartarsimagaluartut maanna naammaginanngillat, kinguneralugu sananeqaatit ilisarnaataannik tun-

ALL.: *Daniel Estévez-Barcia, Suliniummi "Genomic Architecture of Sex of Greenland Halibut"-mi aqutsisoq. Pinngortitaleriffik*

"Kingornuttakkatigut sananeqaatinik misissueriaaseq periuseralugu aalisarnerup ilisimatusarfigineqarnera neriunaateqarpoq..."

ngaveqarluni ilisimatusartut laboratoriami aamma qarasaasiatigut paasissutissanik suliarinninnerminni paasissutissanik naammattumik pitsaassusilinnik pissarsiniarnerat ajornakusoortitsisarmat. Illuatungaanilu kingornuttakkatigut sananeqaatit tunngavigalugit uumassusilinnik ilisimatusartut nalunaarsugaat imaani misissuinermi atoruminaassinnaasarput, aamma imaani sulinermut killeqareersumut naleqqussagaassanatik.

Ilisimaneqarpoq suliffeqarfiit atortunik neqerooruteqartut, ajornartorsiutinik taamaattunik annikillisaasinnaasunik atortuutilinnik soorlu ilaatigut assigiinngitsutigut tunillanneqarsimanngitsunik pissarsisinnaanermut aamma misiligutissanik katersinermut piffissap atorneqartup sivikillisarnissaanut atortunik neqerooruteqartunik saqqummiisoqarmat.

Workshopillu ingerlanerani iluanaarpugut suliffeqarfiit taamaattut ilaanni aqutsisuinik peqataasoqarmat, atortullu taamaattut pillugit saqqummiivigineqarlutalu ataatsimoorluni suleqatigiinnikkut ineriartortitsinissamut neqeroorfigineqaratta.

Kingornuttakkatigut sananeqaatinik misissueriaaseq periuseralugu aalisarnerup ilisimatusarfigineqarnera neriunaateqarpoq, tassami imaani uumassuseqarnerup ataqatigiinneranik, uumasunik innarliinani ajoqusiinanilu naliliinernik, uumasoqatigiiaallu amerlassusiinik misissuinernut, eqqortumillu uumasut ukiuinik aalajangiisarnissamut kiisalu uumasut ineriartornerinik aamma uumasut agguataarnerisa tamakkiisumik paasiniarneqarnissaannut ilisimatusarnermi periuseq atorneqarsinnaammat. Minnerunngitsumillu workshoppimi paasineqartoq tassaavoq, kingornuttakkat sananeqaataannik ilisimatusartut aamma aalisanermik ilisimatusartut akornanni attaveqaqatigiinneq patajaallisarneqanngippat, kiisalu suliniutinik ingerlatsisoqanngippat, sulinerup ingerlarngani paasissutissat tutsuiginartut pissarsiarineqarsinnaanaviangitsut.

Workshopi alloriarneruvoq pitsaasoq, aalisarnermik naliliinermi kingornuttakkat sananeqaataannik ilisimatusariaatsimik atuilluni naliliinerup tutsuiginarnerulersitsisinnaaneranut aqqutissiuigami.

Forbedring af kommunikationen mellem genforskere og fiskeribiologer

Forskere mødtes i Tórshavn fra d. 19. til d. 20. februar, takket være finansiering fra Faroe Islands Research Council, for at diskutere, hvordan samarbejdet mellem molekylærøkologer og fiskeribiologer kan forbedres i forskningsprojekter. Workshoppen omfattede præsentationer fra begge sider om ændringer inden for genomik (genforskning), fremskridt inden for molekylær forskning, casestudier af fungerende synergi mellem genomik og fiskeridenskab, udfordringer inden for fiskeridenskab og, vigtigst af alt, de udfordringer, der kan opstå, når man bruger genomteknologi i et fiskeriprojekt.
Det emne, der oftest blev diskuteret i løbet af de to dage, og som lagde grundlaget for det efterfølgende arbejde, var prøvetagning: måden, hvorpå prøver tages til søs. På grund af den revolutionerende ændring fra at bruge et par genetiske markører til at bruge hele genomer er de tidligere arbejdsgange nu utilstrækkelige; genetikere kæmper i laboratoriet og på computeren for at opnå data af tilstrækkelig kvalitet. Omvendt kan de protokoller, der udformes af molekylære økologer, være krævende og ikke tage hensyn til begrænsninger ved arbejde til søs. Nogle virksomheder leverer produkter, der har til formål at afhjælpe disse problemer ved at reducere krydskontaminering og prøvetagningstider. Under workshoppen var vi så heldige at have repræsentanter fra en af disse virksomheder, der fremviste værktøjer og tilbød samarbejde om design af dem.Molekylære værktøjer er en lovende vej frem inden for fiskeridenskab f.eks. i forbindelse med ikke-invasiv vurdering af det marine økosystem og artshyppighed, præcis aldersbestemmelse samt fuld beskrivelse af evolutionær historie og demografi. Ikke desto mindre var hovedkendelsen under workshoppen, at disse fremskridt ikke vil finde sted, medmindre kommunikationen mellem molekylærøkologer og fiskeribiologer forbedres, og der gennemføres pilotstudier, som sikrer god datakvalitet gennem hele arbejdsprocessen.

Workshoppen var et skridt i den rigtige retning for den pålidelige anvendelse af genomik i fiskeriassessment.

Af: *Daniel Estévez-Barcia, Leder af projektet "Genomic Architecture of Sex of Greenland Halibut"*
Naturinstitut

Aalisakkanik timmisartukkut avammut nassiussinissamut nalunaarsuineq

– Iluatsitsilluarnissannut ilitsersuut

Aalisakkanik timmisartukkut avammut nassiussissaguit tamakkiisumik pisisartuullutillu aalisartuussaatit. Tamanna isumaqarpoq paasissutissat ingerlaariaatsillu annertunerusumik akisussaaffigigitit.

Malitassat uku maleqqissaakkit pisariitsumillu avammut nassiussillutillu tunisassiavit pitsaassusaat attakkit.

Malitassat malillugit ima iliorit

Siullertut

Uuttuineq tulaassinermilu nalunaaruteqarneq
- Uuttuummik akuerisamik pisaatit uuttukkit.
- Tulaassinermut nalunaarut immersoruk GFJK-mullu nassiullugu.

Tullertut

GFJK-mi nalunaarsorneq
Pisanik nunap avataanut tunisaqarneq avammut tunisinissamut akuersissutitaqartariaqarpoq.
- GFJK-mi avammut nassiussisutut nalunaarsorit, EU-mi pisanik nalunaarsukkat piumasaqaataakkajuttarput. Immersugassaq gfjk.gl-imi nassaariuk.

Pingajuattut

EU-mi pisanik tunisinnaanermut allagartaq ingerlaariaaserlu
- GFJK-mi uppernarsartinniarlugu EU-mi pisanik nalunaarsugassaq immersoruk nassiullugulu.

Tamanna pisat pitsaassusaannik qulakkeerinnissaaq nipisaallu suaat MSC-mik nalunaarsugaanerat ataannassallutik, tamanna akimik pitsaasumik qulakkeerinnissaaq.

Sooq pingaaruteqarpa?

Malitassat tamaasa qulakkiissavaat piujuartitsilluni, paasissutissiilluarluni tatiginassuseqarlunilu aalisarneq pisoq. Tamanna Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut tunngaviuvoq avataanilu tunisassiorfinnut periarfissaqarnitsinnik attassisuulluni.

Sukumiinerusumik paasisaqarusukkaanni
QR-kode scanneruk imaluunniit GFJK attavigiuk.

Oqarasuaat:
34 50 00

gfjk.gl

Aqqusinersuaq 48 A
3900 Nuuk

gfjk@nanoq.gl

VHF-RADIO IMAANI ISUMANNAALLISAATAAVOQ PINGAARUTILIK

Piumasaqaatit
Kalaallit Nunaanni aalisartunut piniartunullu VHF-radio attaveqatigiinnermi atortussaannanngilaq, aamma imaani isumannaallisaataavoq pingaarutilik. Kisianni akuersissutitaqanngitsumik atorneqassanngilaq.

Pisariaqartut
Radiukkut attaveqarneq aallartinnginnermi angallat kaldesignaleqartariaqarpoq, atuisorlu radiocertifikateqartariaqarluni.

Kalaallit Nunaanni imaani angalagaanni radiukkut attaveqarsinnaaneq pingaaruteqarluinnarpoq. VHF-radio ulluinnarni atorneqarsinnaavoq, aammalu ajutoornerni imaluunniit ikioqqunermi attaveqarnissamut pingaaruteqarluni.
Radiostyrelsip paasissutissiissutigaa inatsisit naapertorlugit angallat radioqalertinnagu akuerisamik radioqarnermut ilisarnaammik, tassa kaldesignal-imik, peqartoqartariaqartoq. Tamatuma saniatigut radio atorlugu oqaluussisussaq radiocertifikateqartariaqarpoq. Tassa imaappoq angallat aamma atuisoq tamarmik akuersissummik peqartariaqarput radiukkut attaveqaqqusaassagunik.
Radiostyrelsi naapertorlugu tutsuiginartumik radiukkut attaveqarneq inuiaqatigiinni kalaallini pisariaqartorujussuuvoq. Attaveqaqatigiinneq pitsaanerpaamik ingerlasinnaavoq aatsaat atortorissaarutit akuerisaasimappata atuisullu ilisimaarinnillutik atuisuuppata. Taamaattumik malittarisassaqarpoq, taakkulu tamarmik ilisimasaqarfigineqartariaqarput.
Angallammut kaldesignal pillugu imaluunniit radiocertifikat pillugu paasissutissanik amerlanerusunik pissarsiniaraanni Radioforvaltning attaveqarfigineqarsinnaavoq. Aamma eqqaamaneqartariaqarpoq angallat pigiunnaarneqarsimappat tamanna nalunaarutigineqassammat. Nalunaaruteqanngikkaanni ukiumoortumik akiligassaq suli piginnittumut ingerlaannarsinnaavoq. Ukiumoortumik akiliissutissaq e-Boksimi takuneqarsinnaavoq.

PAASISSUTISSIISSUTIT NAATSUT
VHF-radio pillugu eqqaamassassat
- *Angallat kaldesignaleqartariaqarpoq*
- *Atuisoq radiocertifikateqartariaqarpoq*
- *Radio atortoq akuersissutaareersimassaaq*
- *Angallat pigiunnaarneqarpat nalunaarutigineqassaaq*
- *Ukiumoortumik akiligassaq e-Boksimi takuneqassaaq*

Eksport af fisk via fly

– Din guide til succes

Når du eksporterer fisk via fly, er du både opkøber og fisker. Det betyder, at du har et større ansvar for at sikre korrekte oplysninger og processer.

Følg disse enkle trin for at sikre en gnidningsfri eksport og bevare kvaliteten af dine produkter.

Sådan gør du – Trin for trin

Trin 1

Vejning og landingserklæring
- Vej din fangst med en godkendt vægt.
- Udfyld landingserklæringen og send den til GFJK.

Trin 2

Registrering hos GFJK

Salg af fangster ud af landet kræver eksporttilladelse.
- Opret dig som eksportør hos GFJK, da et EU-fangstcertifikat typisk er påkrævet. Find blanketten på gfjk.gl.

Trin 3

EU-fangstcertifikat og proces
- Udfyld og send EU-fangstcertifikat til GFJK for validering.

Dette sikrer produktkvalitet og bevarer f.eks. MSC-certificering på stenbiderrogn, hvilket sikrer en god pris.

Hvorfor er det vigtigt?

Alle disse trin sikrer, at fiskeriet er bæredygtigt, gennemsigtigt og troværdigt. Det er fundamentet for Grønlands økonomi og bevarer vores adgang til eksportmarkederne.

Mere information
Scan QR-koden eller kontakt GFJK.

Tlf: 34 50 00
gfjk.gl

Aqqusinersuaq 48 A, 3900 Nuuk
gfjk@nanoq.gl

VHF RADIO SIKKERHED TIL SØS

For fiskere og fangere i Grønland er VHF-radio ikke bare et praktisk hjælpemiddel, men en vigtig del af sikkerheden på havet. Men radioen må ikke bruges uden de nødvendige tilladelser.

Nødvendige

Både kaldesignal og radiocertifikat er nødvendige, før radioanlægget tages i brug om bord. Når man færdes på havet i Grønland, kan god radiokontakt være afgørende. VHF-radio bruges både til daglig kommunikation og i situationer, hvor hurtig kontakt kan få stor betydning for sikkerheden. Radiostyrelsen gør opmærksom på, at loven kræver, at der indhentes kaldesignal til fartøjet, før et radioanlæg installeres og tages i brug. Samtidig skal den person, der betjener radioen, have radiocertifikat. Det betyder, at både fartøjet og brugeren skal være godkendt, før radiokommunikation kan ske lovligt.

Ifølge Radiostyrelsen er pålidelig radiokontakt en livsnødvendighed i det grønlandske samfund. For at kommunikationen kan fungere bedst muligt, er det vigtigt, at udstyret er godkendt, og at det bruges korrekt og ansvarligt. Derfor findes der regler, som alle brugere af radioanlæg bør kende.

Myndighederne opfordrer bådejere til at kontakte Radioforvaltningen, hvis de vil vide mere om kaldesignal og radiocertifikat. Samtidig minder de om, at ejeren skal give besked, hvis fartøjet ikke længere ejes. Ellers kan man fortsat hæfte for årsafgiften. Årsgebyret sendes via e-Boks.

FAKTABOKS – Det skal du huske *om VHF-radio*

- *Fartøjet skal have kaldesignal*
- *Brugeren skal have radiocertifikat*
- *Radioanlægget skal være godkendt*
- *Ejerskifte eller ophør skal meldes til Radioforvaltningen*
- *Årsgebyr skal tjekkes i e-Boks*

Aningaasaqarnikkut suleqatit

Piujuartitsisumik ineriartorneq tapersersorparput — immamiit inuiaqatigiinnut

Din finansielle partner

Vi støtter bæredygtig vækst — fra havet og hele vejen ind til lokalsamfundet.

GrønlandsBANKEN

RADIUMIK ATUISINNAANERMUT AKUERSISSUMMIK ANGALLATINNI PEQARPIT?

HAR DU RADIOTILLADELSE TIL DIN BÅD?

QANOQ ILILLUNGA:

- **RADIUMIK ATUISINNAANERMUT ALLAGARTARTAASSAANGA**
- **AKUERISAMIK RADIOQARNERMUT ILISARNAAMMIK PISAASSAANGA (KALDESIGNAL)**

Inatsisitigut piumasaqaataavoq angallatip radiulinginnerani akuerisamik radioqarnermut ilisarnaammik (kaldesignal-imik) piniaqqaartariaqarneq.

Kalaallit Nunaanni radiumik attaveqarniarneq tatiginartoq pisariaqarluinnartuuvoq. Attaveqarniarnerli aatsaat pitsaanerpaamik ingerlasinnaavoq atortunik akuerineqarsimasunik atortoqaraanni ilisimaarinnilluartumillu atorneqarpata.

Taamaattumik malittarisassaqarpoq atuisinnaanermullu allagartaqarluni. Tamakku ilisimassavatit radiukkut oqaluussiniaruit – imaaniitillutit nunamiitillutillu.

Radioqarnermut Ingerlatsivik attaveqarfigigukku makkua annertunerusumik paasisaqarfigisinnaavatit:
- akuerisamik radioqarnermut ilisarnaat (kaldesignal)
- radiumik atuisinnaanermut allagartaq

EQQAAMALLUGU
Eqqaamajuk angallat pigiunnaarukku Radioqarnermut Ingerlatsivimmut nalunaarutigissagakku.
Radioqarnermut Ingerlatsivimmut angallativit pigiunnaarneranik nalunaarutiginninngikkuvit ukiumoortumik akiligassamik akiitsoqalersinnaagavit.

EQQAAMAJUK UKIUMOORTUMIK AKILIGASSAQ e-Boks SIMI TAKUSSALLUGU

HVORDAN FÅR JEG:

- **RADIOCERTIFIKAT**
- **KALDESIGNAL TIL MIT SKIB**

Loven foreskriver at der indhentes kaldesignal, før installation af et radioanlæg om bord.

Pålidelig radiokontakt er en livsnødvendighed i det grønlandske samfund. Kommunikationen kan dog kun fungere optimalt med et godkendt udstyr og kvalificeret betjening.

Derfor findes der regler om radiocertifikater. Disse skal du kende, hvis du vil radiokommunikere – både til søs og til lands.

Ved at kontakte Radioforvaltningen, kan du få mere at vide om:
- kaldesignal til skib
- radiocertifikat til betjening af radioanlæg

HUSK
Husk at meddele Radioforvaltningen når du ikke længere er ejer af fartøjet.
Hvis ikke du meddeler Radioforvaltningen om lukningen, hæfter du fortsat at betale for årsafgiften.

HUSK AT TJEKKE DIN e-Boks FOR ÅRSGEBYR

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisut
Telecommunications Authority of Greenland
RADIOQARNERMIK INGERLATSIVIK - RADIOFORVALTNINGEN - RADIO ADMINISTRATION
IMANEQ 32, 1. SAL, P.O.BOX 530, 3900 NUUK
PHONE +299 34 50 00, Email: RFV@nanoq.gl
Nittartagaq / Hjemmeside / Home page: www.aqutsisut.gl

SILLIMMATEQARNISSAQ SILATUSAARNERUVOQ

Kalaallit Nunaanni aalisartut piniartullu akornanni imaani ajutoorneq sukkaqisumik aningaasatigut akisusinnaavoq. Taamaattumik angallammut motoorimullu sillimmasiineq toqqissisimanissamut tunngaviuvoq pingaarutilik.

Nalaanneqartartut
Ikuallattoorneq, aporneq, ikkarlinneq imaluunniit kalitsittariaqarneq tamaallaat misilittagakitsunit nalaanneqartanngillat.
Kalaallit Nunaanni imaani angalaneq sakkortuumik atugassaqarfiusarpoq. Sila sukkasuumik allanngorsinnaavoq, sikut sarfartuumi mattussisinnaapput, aammalu ikkarluit imaluunniit kaassoq, sikut ingerlaartut angallammik motoorimillu ajoqusiisinnaapput.

Tamanna pissutigalugu sillimmasiineq aalisartunut piniartunullu pingaaruteqartuuvoq. Kasko-mik sillimmasiineq ilaatigut ikuallattoornermi, apornermi, ikkarlinnermi, kivisoornerni tillinniarfigitinnermilu matussusiisinnaavoq.

Kisianni sillimmasiinerup suut tamaasa matussuserneq ajorpai. Nalinginnaasumik aserfallanneq aamma aserfallatsaaliuinerlunneq matussuserneqartanngillat. Tassa piginnittup ajutoornermi piginnittup nammineq akiligassaaq Selvrisikomik taaneqartartoq. Sillimmasiineq amerlanertigut piumasaqaataasarpoq, pingaartumik angallat motoorilu aningaasanik atornikkut taarsigassarsiffigineqarsimappat.

FORSIKRING GIVER TRYGHED PÅ HAVET

For fiskere og fangere i Grønland kan et uheld på havet hurtigt få store økonomiske konsekvenser. Derfor kan en båd- og motorforsikring være en vigtig sikkerhed i et erhverv, hvor vejr, is og store afstande gør arbejdet ekstra sårbart.

Pludselige skader
Selv erfarne sejlere kan blive ramt af brand, grundstødning, sammenstød eller bugseringsbehov. Men det er vigtigt at kende forskellen på pludselige skader og almindeligt slid.
Sejlads i Grønland foregår under forhold, som ofte er langt mere krævende end i mange andre lande. Vejret kan ændre sig hurtigt, is kan spærre ruter, og skjulte grunde eller drivende is kan føre til alvorlige skader på både og motorer. Selv når man sejler forsigtigt og har stor erfaring, kan uheld opstå.

Netop derfor er forsikring et vigtigt emne for både fiskere og fangere. En kaskoforsikring kan blandt andet dække skader ved brand, påsejling, grundstødning, synkning og tyveri. Den kan også i visse tilfælde dække udgifter til bugsering til nærmeste havn eller anløbssted.

Forsikring betyder dog ikke, at alt er dækket. Almindelig slitage og manglende vedligeholdelse er normalt ikke omfattet. Det gælder for eksempel motorskader som følge af overophedning eller manglende olieskift.
Derudover skal man være opmærksom på selvrisikoen – den del af skaden, som ejeren selv betaler.

For mange er forsikring også et krav, hvis fartøjet er finansieret gennem lån eller tilskud.

Angallatinut umiatsiaaqqanullu sillimmat sunik imaqarpa?

Imaatigut inuussutissarsiornermi mianersorluni angalasaraluaraanniluunniit ajutoortoqariasaarsinnaasoqartuaannarsinnaavoq.

Sillimmatip suut matussusertarpaai?

Angallatit Kasko-mik sillimmaserukku angallatit:

- Ikuallassagaluarpat
- Aporneqassagaluarpat,apussagaluarpat.
- Ikkarlissagaluarpat, kivissagaluarpat
- Tillinniarfigitissagaluarpat
- Illoqarfimmulluunniit talittarfilimmut qaninnermut ajutoortoqarsimatillugu kalitsittariaqalissagaluarpat

sillimmatit matussusiissaaq.

Sillimmat atorneqarsinnaasarpoq tassanngaannartumik ajutoornermik kingunilimmik pisoqariasaartoqartilugu.

Selvrisiko sunaava?

Sillimmatit selvrisiko-qartarput.
Selvrisiko tassaavoq ajutoornermi piginnittup nammineq akiligassaa.

Assersuut:

Angallat ikkarlippoq,
Ikkarlereernermi iluarsartuussassanngortut umiatsialerisumit kr. 110.000,-inik nalilerneqarput.

Sillimmat 10.000kr.-imik selvrisiko-qarsimappat illit 10.000 kr. Iluarsartuussisumut akilissavatit sinneri kr.100.000 kr. sillimmasiisarfiup akilissallugit.

ILLIT FORSIKRINGIT CODAN

Sillimmatip suut matussusertanngilaai?

- Umiatsiaaraq/Angallat aserfallannermik aallaavilimmik akornuteqalissagaluarpat
- Motoori aserfallannermik aallaavilimmik akornuteqalissagaluarpat

Sillimmat matussusiisinnaanngilaq.

Aserfallannermit aallaaveqakkajuttarput:

- Motoorip kissattoornerata kingorna motooriiarneq
- Motoorip iluani atortut arlaasa nungullarnerinit motooriiarneq
- Motoorip uuliaata taarserneqarsimannginnerani uuliakilliortinneqarneraniluunniit aserorpat
- Angallatip umiatsialluunniit angallatiginerani ukiup ingerlanerani qupiartuaarsimappat.

ATAMMIK ILISARITILLUGU
PORTRÆT AF ATAMMIK

Najoqqutarisat /Kilder: H.C. Petersen (aaqq./red.): Maniitsoq - Atammik pillugu oqaluttuarisaanermi allatat assillu. Grønlands Statistik: Grønland i tal 2025. Royal Greenland: Kalaallit Nunaanni tunisassiorfiit. Asseq/Foto: Aqqaluartaa Thomas Sethsen.

ATAMMIK

Innuttaasut Indbyggetal **184-it**

Atammimmi tunisassiorfik 1992-imili atorneqalerpoq

Atammik-anlæg: siden 1992

Pisat pingaarnerit Saarulliit nipisaallu suaat / Primærearter torsk & stenbiderrogn

Atammimmi tunisassiorneq Ullormut / Kapacitet **7 ton**

Qeritsivimmi inissaq / Frysekapacitet **8 ton**

Maniitsumi tunisassiorfik Ullormut / Maniitsoq anlæg: **80 ton**

Læs den danske artikel på side 19

ATAMMIK – NUNAQARFIK AALISARNERMIK PINIARNERMILLU INUUSSUTISSARSIUTEQARFIUSOQ

Siorna kisitsisit naapertorlugit Atammimmi innuttaasut 184-iupput, Maniitsumilu illoqarfimmi 2.519-iullutik. Atammik inuttakikkaluarluni suli Kalaallit Nunaanni aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiuteqarnermi pingaarutilittut inissisimavoq, tassanilu napatitsisut tassaapput sinerissap qanittuani aalisarneq tunitsivinnut nunamiittunut suliffinnik najukkamilu inuuniarnermut tunngaviliisoq.

Nunaqarfik mikigaluartoq pingaarutilik

Atammik nunap assingani mikigaluarpoq, kisianni kalluagassaanngitsuungilaq. Innuttaasut 184-it ilanngullugit nunaqarfik Qeqqata Kommuniani sinerissamut inuiaqatigiinnut ilaavoq, tassa Maniitsoq, Napasoq Kangaamiullu ilanngullugit. Nunaqarfiup illoqarfiullu akornanni inissisimanera Atammiup qanoq pingaaruteqartiginera ersersippaa: immikkuullarissumik ungaseqisumi inissisimanngilaq, kisianni inuussutissarsiornikkut pilersuinikkullu annertunerusumik ataqatigiinnermut ilaavoq.

Ullumikkut Atammik najugaqarfigineqartoq suliffiusorlu ataatsimut isigineqarsinnaavoq. Najukkami inuiaqatigiit inuussutissarsiutillu suli imminnut qanittumik ataqatigiipput, aalisarnerlu

Asseq/Foto: Aqqaluartaa Thomas Sethsen.

piniarnerlu ulluinnarni suli pingaaruteqarlutik.

Aalisarneq suli tunngavigineqarpoq

Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu aalisarneq suli nunatsinni inuussutissarsiutit pingaarnerpaartaasa ilagaat, aammalu sinerissap qanittuani aalisarneq tunitsivinnut nunamiittunut tunniussisuulluni. Tamanna Atammittut nunaqarfiit ulluinnarni qanoq inissisimanerannut tulluuppoq. Tamanna kulturiinnarmik ileqquinnarmilluunniit tunnganngilaq, aammali tunisassiorfinnut ingerlaarfimmut, suliffissaqarnermut najukkamilu aningaasaqarnernut tunngalluni.

2024-mut kisitsisit aamma takutippaat aalisarneq suli uumasoqatigiinnut Kitaani Kalaallit Nunaanni pingaaruteqartunut tunngaveqartoq.

Nunarsuarmi kisitsisit naapertorlugit saarulliit 30,1 tusind ton, qalerallit 26,9 tusind ton nipisallu 6,1 tusind ton tulaanneqarsimapput. Taamaattumik maannakkut pisut oqaluttuarisaanermi paasissutissaanut naapertuupput: imaq Atammimmi inuuniarnermut pingaaruteqarluinnartuuvoq.

Allattoq: Markus E. Olsen, AAPISI

Asseq: Tippu-Bolatta Jakobsen

Atammik ullumikkut tunisassiornermi ingerlaarfimmi

Royal Greenland paasissutissiivoq Atammimmi tunisassiorfik 1992-imili atorneqalersimasoq, tassanilu pingaartumik saarulliit nipisaallu suaat suliarineqartarlutik. Ullormut 7 tonsimik suliaqartoqarsinnaavoq, qerititsivimmilu 8 tonsit inissaqarlutik, sulisut amerlassusaat piffissap qanoq ilineraniinnersoq apeqqutaalluni 4-init 20-nut allanngorartarluni. Nunap tamarmiusup iluani kisitsisit annertuallaanngikkaluartut, Atammik suli sinerissap qanittuani inuussutissarsiornermi pingaaruteqartumik inissisimavoq.

Maniitsumi paasissutissat aamma takutippaat Atammik annertunerusumik immikkuullarissumik ilaasoq. Maniitsumi tunisassiorfik ilaatigut saarullinnik, qaleralinnik nipisaallu suaannik suliaqarsinnaavoq ullormullu 80 tonsit tikillugit suliaqarsinnaalluni. Taamaalilluni nunaqarfimmi mikisumi tunisassiorneq illoqarfimmi annertunerusumi suliaqarnernut attuumassuteqarpoq.

Oqaluttuarisaanermi tunuliaqut ullumikkut suli malunnartoq

H.C. Petersenip atuakkiaani paasissutissat takutippaat Atammik ullumikkut tunitsiviinnaanngitsoq, kisianni oqaluttuarisaanermi annerusumik tunngaveqartoq. Allaaserisami oqaluttuarineqarpoq nunaqarfik niuerfittut ineriartortoq, avinngarusimasumi inissisimaneq pilersuinerlu ilungersunartut qanoq inuuniarnermut sunniuteqarsimanersut, aammalu saarullinniarneq piffissap ilaanni qanoq annertutigisumik suliffissaqartitsilersimasoq.

Oqaluttuarisaanermi Atammik nunaqarfittut sanngiiffeqaraluartoq taamaattoq nukittuumik saqqummertarpoq. Siusinnerusukkut Nuuk Maniitsullu akornanni niuernermut pilersuinermullu ataqatigiinnermut ilanngunneqarpoq, kisianni avinngarusimaneq ukiullu ilungersunartut inuuneq artornarsisittarsimavaat. Taamaakkaluartoq imaq aalisarnerlu aqqutigalugit inuit najugaqaannarsinnaasimapput, nunaqarfimmilu tunngaviliillutik.

Saarullik pingaaruteqalerpoq

1916-imi Maniitsoq eqqaani saarullinnik tunitsiveqarneq aallartimmat allanngornerujussuaq pilersimavoq. paasissutissat naapertorlugit tamatuma kingorna Atammimmi saarullinniarneq annertuumik ineriartulersimavoq. Aalisarneq uummaarissumik ingerlasimavoq, pingaartumillu kangerlummi nunaqarfiup kujataatungaani aalisakkat amerlasuut pissarsiarineqarsimallutik.

Asseq/Foto: Grethe H. Poulsen.

Ilaquttariit kinguaariillu ingerlalluarnissamut pingaaruteqartut pinngitsoorneqarsinnaanngitsut.
Asseq/Foto: Najattaaraq Møller-Beck.

Maniitsup eqqaani assigiinngitsuneersut Atammimmukartarsimapput. H,C, Petersenip oqaluttuaani takuneqarsinnaavoq piffik ulapaarfiusoq, motoorilinnik umiatsiaarartalik, qajartalik, umiaaqqat arnallu saarullinnik suliaqarnermikkut pilersuisut. Nipit, ulapaarneq imaanilu angallannerit ataatsimut takussutissiipput. Taamanikkut Atammik nunaqarfiinnaanngilaq; suliffiuvoq katersuuffiullunilu.

Savalimmiormiunik naapitsineq

Atammiup kangiatungaani Tovkussaq inissisimavoq. Taanna Savalimmiormiut aalisartut umiarsualiviattut atorneqalerami Atammik tassanngaannaq sanilerisaminik nutaamik peqalerpoq, H.C. Petersenillu paasissutissai naapertorlugit tamanna “saarullinniarnermi sorsunneq” assigalugu pisoqarsimavoq.

Oqaluttuat ilaanni Atammimmiut aalisariarfimmut anillapput, tassani umiarsuaq savalimmiormiut pigisaat siulliulluni inissisimareersoq. Assortuutilerput, kisianni pisimasoq kingornatigut qungujunnermik naggaserneqarpoq, kingorna sumiiffimmi ataatsimut aalisaqatigiilerlutik. Oqaluttuaq taanna sinerissami inuunerup qanoq ittuuneranik oqaluttuarpoq: sakkortooq, unammillerfiusoq, kisianni ataatsimoorluni suliaqaqqilersinnaanermik aamma takutitsisoq.

Imarsuarmi piffissat nutaat

Kingusinnerusukkut motoorillit atugaanerulermata Atammimmi inuuneq annertuumik allanngorpoq. Nunaqarfiup avannaatungaani imaatigut aqqut siornatigut ingerlaartunutm sarfarissisimaartillugu ajornakusoorsimavoq navianarlunilu. Motoorillit atugaalermata ingerlaarneq ajornannginnerulerpoq, nunaqarfillu avammut ammanerulerluni.

Tamanna Atammimmi oqaluttuarisaanermi pingaaruteqartuuvoq: teknikkikkut allannguutit angallannermut kisimik sunniuteqanngillat, aammali nunaqarfiup sinerissamut sinneranut qanoq ataqatigiissinnaaneranut sunniuteqarsimallutik.

Nunaqarfik ingerlaqqittoq

Kingorna G-60-ip nunaqarfiit katersuutsinneqarnissaat pillugu politikianit Atammik sakkortuumik sunnerneqarpoq. H.C. Petersenip allaaserisaani eqqaaneqarpoq nunaqarfiup inuerusarneqarnissaa pilersaarutaasimasoq, inuisa ilaasa qimakkaluaraat taamaattoq ilaasa najuinarpaat.

Tamanna ullumikkut Atammimmik nukittuumik ilisarititsinermut tunngavigineqarpoq. Nunaqarfik pilersaarutit aaqqissuussinerilluunniit kisiisa peqqutigalugit ingerlaannanngilaq, kisianni inuit ataasiakkaat aalajaallutik napatitsinissamut pilersueqataanerannik pissuteqartumik. Najugaqaannarput, sumiiffimmut attuumassuteqarnertik attatiinnarpaat, kingorna Namminersornerulernerup nalaani nunaqarfinni inooqataanermut pitsaanerusumik politikkimik misigisaqarsinnaasimallutik. Taamaattumik Atammimmik oqaluttuaq oqaluttuaannanngunngilaq, aammali ullumikkut aalisarnermik piniarnermillu kulturimi suli pitsaasumik inissisimanermigut uummaarissumik oqaluttuassaqalersippaa.

ATAMMIK – EN BYGD BÅRET AF FISKERI OG FANGST

Atammik er i dag en bygd med 184 indbyggere, mens Maniitsoq som distriktsby har 2.519 indbyggere. Selv om Atammik er lille i befolkningstal, er bygden fortsat en del af den grønlandske fiskeri- og fangstkæde, hvor det kystnære fiskeri leverer til landbaserede anlæg og holder liv i både arbejdspladser og lokalsamfund.

Foto: Aqqaluartaa Thomas Sethsen.

Lille bygd, stor betydning
Atammik er måske lille på kortet, men ikke uden betydning. Med 184 indbyggere indgår bygden i Qeqqata Kommunias kystsamfund sammen med blandt andet Maniitsoq, Napasoq og Kangaamiut. Netop i spændet mellem bygd og by bliver Atammiks rolle tydelig: ikke som et isoleret sted, men som en del af et større erhvervs- og forsyningsområde.
Når man ser på bygdens placering i dag, er det oplagt at læse Atammik både som hjemsted og arbejdssted. Det er et sted, hvor lokalsamfund og erhverv stadig hænger tæt sammen, og hvor fiskeri og fangst fortsat er en del af den daglige virkelighed.
Fiskeri er stadig rygraden
Grønlands Statistik slår fast, at fiskeri fortsat er landets vigtigste erhverv, og at det kystnære fiskeri leverer til de landbaserede anlæg. Det passer præcist på den virkelighed, som en bygd som Atammik indgår i. Det handler ikke kun om kultur og tradition, men også om værdikæde, beskæftigelse og lokal økonomi.
Tallene for 2024 viser samtidig, at fiskeriet fortsat hviler på arter, som er relevante for Vestgrønland og for bygder som Atammik. I den nationale statistik opgøres landingerne blandt andet til 30,1 tusind ton torsk, 26,9 tusind ton hellefisk og 6,1 tusind ton stenbider. Det giver en nutidig ramme om den historie, museet fortæller om et sted, hvor havet altid har været afgørende.

Atammik i den moderne værdikæde
Royal Greenland oplyser, at produktionsenheden i Atammik stammer fra 1992, og at de primære arter er atlanterhavstorsk og stenbiderrogn. Enheden har en kapacitet på 7 ton om dagen, en frysekapacitet på 8 ton og beskæftiger 4-20 medarbejdere afhængigt af sæson. Det er ikke store tal i national sammenhæng, men de er store nok til at vise, at Atammik stadig er et aktivt led i det kystnære erhverv.
Samtidig viser oplysningerne om Maniitsoq, at bygden indgår i en større regional struktur. Maniitsoq-anlægget håndterer blandt andet atlanterhavstorsk, Nutaaq-torsk, hellefisk og stenbiderrogn med en kapacitet på 80 ton om dagen og 25-100 medarbejdere i lav- og højsæson. Dermed bliver forbindelsen mellem det lille lokale anlæg og den større forarbejdning i distriktet tydelig.

Historien under nutiden
Materialet fra Maniitsoq Museum viser, at Atammik ikke blot er en nutidig indhandlingsplads, men et sted med dybe historiske lag. Museumsteksten beskriver, hvordan bygden voksede frem som handelssted, hvordan isolation og vanskelige forsyningsforhold satte sit præg på livet, og hvordan torskefiskeriet i perioder skabte aktivitet, tilstrømning og travlhed.
I de historiske beskrivelser træder Atammik frem som en bygd, der både var sårbar og driftig. Stedet blev tidligt knyttet til handels- og forsyningssystemet mellem Nuuk og Maniitsoq, men afstanden og vinterforholdene gjorde livet hårdt. Samtidig gjorde

Af: Markus E. Olsen, AAPISI

havet og fiskeriet det muligt at blive boende og skabe et lokalt grundlag.

Da torsken for alvor kom
Et afgørende vendepunkt kom i 1916, da torskeindhandlingen begyndte i Maniitsoq-distriktet. Ifølge museumsmaterialet oplevede Atammik herefter et egentligt torskeeventyr. Fiskeriet skabte liv og aktivitet, og især fra fjorden syd for bygden blev der hentet store mængder fisk. Folk kom til Atammik fra flere dele af Maniitsoq-distriktet, og museets beskrivelse giver et levende billede af en travl tid med motorbåde, kajakker, trænoller og kvinder, der stod og flækkede torsk. Der var summen af stemmer, travlhed ved land og bevægelse på vandet. Atammik blev i disse år mere end en bygd; den blev et arbejdssted og et samlingspunkt.

Mødet med færingerne
Nordøst for Atammik ligger Tovkussaq. Da stedet blev basehavn for færøske fiskere, fik Atammik pludselig en ny nabo, og det førte ifølge museets materiale til det, der beskrives som en regulær torskekrig.
En af fortællingerne fra materialet er både rå og næsten humoristisk. Nogle atangmikkere sejlede ud til en fiskeplads, hvor et færøsk fartøj allerede lå. Der opstod håndgemæng, men optrinnet endte i latter, og siden fiskede man side om side. Historien siger noget om livet langs kysten: hårdt, kontant og præget af konkurrence, men også af en jordnær evne til at finde tilbage til fælles arbejde.

Nye tider på havet
Senere kom motorbådene, og det ændrede livet i Atammik markant. Passagen nord for bygden havde tidligere været vanskelig og udsat for dem, der roede. Med motorisering blev det lettere at komme frem, og bygden blev mere åben mod omverdenen. Det er en vigtig del af historien om Atammik: at tekniske forandringer ikke bare ændrede transporten, men også hele bygdens muligheder for at hænge sammen med resten af kysten.

Bygden, der blev
Atammik blev senere hårdt ramt af G-60's koncentrationspolitik. Museumsteksten beskriver bygden som et af de steder, der stod til at blive affolket. Nogle forlod stedet. Andre valgte at blive. Netop det gør Atammik til et stærkt portræt i dag.

Mange af Atammik beboere var frivillige med søgningen og her er nogle af dem, da deres Atammiik-ven forsvandt mens han var med i en rensdyrjagt. Foto: Erneeraq Poulsen.

Atammimmiut nunaqqatertik tuttunniartilluni tammarmat nunaqqataasut ujaasisut iilaat. Asseq: Erneeraq Poulsen.

Bygden overlevede ikke kun på grund af planer og systemer, men fordi mennesker holdt fast. De blev boende, bevarede forbindelsen til stedet og holdt liv i bygden længe nok til også at opleve en mere bygdevenlig politik under Hjemmestyret. Atammik er derfor ikke kun et sted med fortid, men også et sted med fortsat funktion og identitet i fiskeri- og fangstkulturen.

AALISARNERMUT NALUNAARUSIAQ 2024 AAMMA ATAMMIK

Kalaallit Nunaanni aalisarneq suli nukittoorujussuuvoq, kisianni pingaarnerit aalisakkat pillugit pissutsit allanngoriartorput – tamanna nunaqarfinni aamma malugineqarpoq.

Aalisarneq 2024-mi aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi pingaarnerpaavoq. Kalaallit Nunaata avammut tunisai tamakkerlugit 5,2 mia. kr.-it missaanniipput, taakkunannga 97 procentit aalisakkanit imaanillu pisuussutinit pissarsiaallutik.

Raajat pingaarnerpaapput, 2,4 mia. kr.-it missaanniillutik, kingorna qaleralik 1,4 mia. kr.-it missaanniittoq kiisalu saarulliit 776 mio. kr.-it missaanniittut. Tamanna isumaqarpoq aalisakkat pingasut kisimiillutik avammut tunisat nalingisa 90 procentiisa missaat tigummigaat.

Peqatigisaanik nalunaarusiaq takutitsivoq allanngoriartorneq aarlerinartoqartoq. Kitaani raajat pillugit pisassiissutinik siunnersuinerit appariartorput, kiisalu qaleralinnik avataasiortunut pisassiissutinik siunnersuinerit aamma Kitaani Tunumilu appariartortut.

Atammimmut tunngatillugu piviusoq assingusumik najugaqarfimmut pingaaruteqarluinnartumik ersersitsivoq. Aalisarneq suli inuussutissarsiornermi tunngavigineqarpoq, soorlu inuiaqatigiinni najugaqarfiit annertusiartortumik pisassiissutinik isumalluuteqarput, akit, tunisisarneq kiisalu nammaqatigiissumik piujuartitsinissamut ukiuni tulleriinni qanoq ingerlaaseqarnissamut tikkuussiumaarlutik.

Nalunaarusiaq naapertorlugu sinerissap qanittuani aalisarneq suli nukittoorujussuuvoq. Umiatsiaaqqanik aalisartut 2024-mi 1.983-inut amerleriarput, aammalu 2023-miit 2024-mut 61-inik amerleriarlutik. Tunisat nalingat 1,16 mia. kr.-it missaanniippoq.

2024-mi umiatsiaaqqanut tapiissutit 12-it tunniunneqarput nuna tamakkerlugu, Atammik ilanngullugu pissarsisimasut ilagaat. Tamanna takutitsivoq umiatsiaaqqat aningaasaliiffigineqarnissaat suli pingaaruteqartoq imminut pilersorneq suliffissaqartitsinerlu nukittorsarniarlugit.

Aalisarneq siunissami ingerlaqqissappat, pisariaqarpoq kisitsisit angisuut saniatigut atugassarititaasut aalajaatsut, kiisalu aqutsineq pitsaasoq.

Kisitsisit 2024
- Avammut ataatsimut: 5,2 mia. kr.
- Aalisakkat/qaleruallit: ca. 5,1 mia. kr. (97 %)
- Raajat: 2,4 mia. kr.
- Qaleralik: 1,4 mia. kr.
- Saarullik: 776 mio. kr. Sinerissap qanittuani
- Umiatsiaararsortut 2024: 1.983
- Qaffariaat 2023 til 2024: 61 fiskere
- Tunisat 2024: ca. 1,16 mia. kr.
- Umiatsiaaqqat: 557 mio. kr.
- Angallatit: 599 mio. kr.

Atammimmut tunngatillugu
- Atammik fik 2 tilsagn under jolletilskudsordningen i 2024
- Ordningen gav i alt 12 jolletilskud på landsplan
- Støtten skal styrke selvforsørgelse og beskæftigelse Aaqqissuisut maluginiagaat
- Avammut tunisat annertuseriarnerat naammanngilaq
- Isorliunerusut pisassiissutinik, akinik tunisallu annertussusianik isumalluuteqarput
- Pisassiinissamut siunnersuinerit sumiiffimmi nammassinnaasanut naapertuuttariaqarput

Allaaserisami najoqqutarineqarput Naalakkersuisut Aalisarnermut Nalunaarusiaat 2024-meersoq, kisitsisilu Atammut tunngasut aaqqissuisoqarfimmit saqqummiunneqarlutik.

ATAMMIK OG FISKERIET I 2024

Stærk eksportøkonomi i Grønland – men voksende pres på de vigtigste bestande mærkes også i de kystnære samfund.

Fiskeriet var også i 2024 Grønlands vigtigste erhverv. Årsberetningen viser, at den samlede grønlandske eksport havde en værdi på 5,2 mia. kr., og at fisk og skaldyr stod for 97 procent svarende til cirka 5,1 mia. kr. Rejer var fortsat den største enkeltart med omkring 2,4 mia. kr., fulgt af hellefisk med cirka 1,4 mia. kr. og torsk med 776 mio. kr.

Det betyder, at tre arter alene bar omkring 90 procent af eksportværdien. Samtidig peger beretningen på en mere sårbar udvikling: den biologiske rådgivning for rejebestanden i Vestgrønland gik ned, og rådgivningen for havgående hellefisk i både Vest- og Østgrønland var også nedadgående.
Set fra en bygd som Atammik er det netop den dobbelte virkelighed, der er vigtig. På den ene side er fiskeriet fortsat rygraden i økonomien. På den anden side bliver lokalsamfundene mere afhængige af, at kvoter, priser, indhandling og biologisk bæredygtighed hænger sammen år efter år.
Årsberetningen beskriver også et fortsat stærkt kystnært fiskeri. Antallet af aktive jollefiskere steg fra 1.836 i 2016 til 1.983 i 2024, og alene fra 2023 til 2024 steg antallet med 61 fiskere. Værdien af den samlede indhandling i det kystnære fiskeri endte i 2024 på cirka 1,16 mia. kr., hvor jollerne stod for 557 mio. kr. og fartøjerne for 599 mio. kr.
For Atammik er det væsentligt, at årsberetningen også viser, hvordan støtteordningerne konkret når ud til bygderne. Under jolletilskudsordningen i 2024 blev der givet tilsagn til 12 joller på landsplan, og Atammik var blandt de steder, der modtog to tilsagn. Det understreger, at investering i mindre fartøjer stadig er et vigtigt redskab for selvforsørgelse og lokal beskæftigelse.
Artiklen kan derfor læses som et klart budskab til både myndigheder og erhverv: Hvis bygder som Atammik fortsat skal leve af fiskeri, kræver det ikke kun høje eksporttal, men også stabile rammer, reel adgang til redskaber og fartøjer samt en forvaltning, der tager både økonomi og biologisk udvikling alvorligt.
"Fiskeriet er stadig livsgrundlaget mange steder, men tallene viser også, at fremtiden kræver både forsigtighed og investering."

Nøgletal 2024
- Samlet eksport: 5,2 mia. kr.
- Fisk og skaldyr: ca. 5,1 mia. kr. (97 %)
- Rejer: 2,4 mia. kr.
- Hellefisk: 1,4 mia. kr.
- Torsk: 776 mio. kr. Kystnært fiskeri
- Aktive jollefiskere i 2024: 1.983
- Stigning fra 2023 til 2024: 61 fiskere
- Indhandling i 2024: ca. 1,16 mia. kr.
- Joller: 557 mio. kr.
- Fartøjer: 599 mio. kr.

Atammik-vinkel
- Atammik fik 2 tilsagn under jolletilskudsordningen i 2024
- Ordningen gav i alt 12 jolletilskud på landsplan
- Støtten skal styrke selvforsørgelse og beskæftigelse Redaktionel pointe
- Høje eksporttal alene er ikke nok
- Bygderne er afhængige af kvoter, priser og indhandling
- Biologisk rådgivning og lokal kapacitet skal følges ad

Kildegrundlag: Naalakkersuisut, Fiskeriets årsberetning 2024. Tallene i denne artikel er udvalgt og redaktionelt bearbejdet til lokal brug i Sineriassortoq med særlig relevans for Atammik.

AALISARTUT TUNISINERMI AKINUT MALINNAALLUARNERULERPUT

GFJK´p nittartagaani atortorissaarutip nutaap aalisakkat qaleruallillu akiinik sanilliussisinnaanngornissaq pisariinnerulersippaa: "Uani pineqarpoq pisisartoqarnerup (marked) paasiuminarninngortinnissaa – aalisartullu pitsaanerusumik tunngavissaqalernissaat.":

Pisanununa aki pitsaanerpaaq sumi pissarsiarineqarsinnaasoq? Apeqqut taanna aalisartut akissutissaqartinnerulerpaat. GFJK-p ammarpaa, aalisakkanut qalerualinnullu tunisinermi akit qarasaasiakkut takuneqarsinnaanngornerat. Malinnaanarninngorpoq – pisisartullu pisisarnerat malinnaaffigiuminartunngussaaq.

Aalajangersagaq 2025 akuersissutaavoq

Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit 2025-imi ataatsimiinneranni aalajangiunneqarpoq GFJK-p aalisakkat akii nittartakkakkut tamanut takutitassiarilissagai. Aalisarnermut inatsisip kingulliup tunngavissippaa aalisakkat akii naqitanngortinneqalissasut, GFJK-llu taamaalilluni suliaraa aalisartunit atoruminarninngorlunilu paasinarninngortinneqassasoq

.

Suna siunertaava?

Anguniagaq paasiuminartunnguuvoq: Aalisartut akinik sanilliussisinnaanngorsinnaasariaqarput oqinnerusumillu paasisinnaassallugu pisat naammaginarnerpaamik sumut tunineqarsinnaasut. Akit tamanit takuneqarsinnaagaangata pissariinnerusumik paasinarsisarpoq pisisartut aamma sumiiffit assigiinngissusii.

Piviusoq: Taamaammat akit takussutissaqarnerat pingaaruteqarpoq

• Sukkasuumik takusinnaassavat, massakkut pisarisat qanoq akeqartinneqartoq.
• Illoqarfinni/nunaqarfinni aamma pisartut akornanni akit sanilliussinnaavatit..
• Ammaneruneq isumaqatiginninniarnissamut tunngaviliisinnaanngussaaq.

Atortorissaarut imatut atorneqarsinnaavoq

Atortorissaarut imatut sananeqaateqarpoq qinerliutaasinnaalluni apeqqutinik attuumassuteqanngitsunik piiaatitaqartoq. Allullattaassaatit, soorli imatut:
• Illoqarfik imaluunniit nunaqarfik
• Pisisartit
• Suna pisaq
• Kilomut akia

Piigassatit peereeraangakkit takusinnaalissavat listeq tunisinermi akinik naapertuuttunik takutitsisoq. Takutitassiaqarporlu takorusutat ikilliugit takutitsisinnaasumik, taannalu akit qanoq innerannik takunninniaannartunit atorneqarsinnaavoq.

Ilitsersuut sukkasooq: 30 sendiinnarni aki nassaariuk

1. GFJK´p nittartagaanut iserit nassaariullu qupperneq tunisinermi akinik imalik.
2. Illoqarfiit/nunaqarfiit tooruk pisappillu suussusia.
3. Pisisartut sanilliutikkit aamma kilomut akit.
4. Piumasaqaatit aamma atugassaritaasut paatsuunganartikkukkit pisisartut attavigikkit.

Eqqaamakkit akimut atasut piumasaqaatit
Aki pingaaruteqarpoq – taannaannaanngilarli. Pisisartoq toqqarukku, takusariaqarpattaaq:
• Immikkoortiterinermik- pitsaassutsimillu piumasaqaatit (pisisartumiit pisisartumut allaanerusinnaapput).
• Bonusisiaqartitsisarneq, naggaterpaatigut akivimmik qaffaataasinnaasoq.
• Ilanngaat aamma allat oisariallit paasisassat, qanoq pissarsinissannut aalajangiisinnaasut.

Taamaammat isumatsialaavoq pisisartunik kikkunnik niuerfeqateqarnissamik aalajangivinnginninni pisisartunik oqaloqateqaqqaalaartarnissat.

Nassuitsuunerunissamut aqqut
Akinut nalunaarsuiffiup pilersinneqarneratigut GFJK-ip ammanerusumik aamma nassuitsumik takuneqarsinnaasumik pisisartoqalernermut alloriarneq. Aalisartut paasisaqarnerulissapput, malinnaanerulersinnaalissapput taamaalillutillu aamma sumut tunisinissamik nalorninani aalajangiussisinnaalernissaq.

Misissoqqikkit akillu uani nassaarikkit: www.gfjk.gl

FISKERNE FÅR BEDRE OVERBLIK OVER INDHANDLINGSPRISER

Nyt værktøj på GFJK's hjemmeside gør det lettere at sammenligne priser på fisk og skaldyr:
"Det her handler om at gøre markedet lettere at forstå – og give fiskerne et bedre grundlag."

Hvor får man egentlig den bedste pris for sin fangst? Det spørgsmål får fiskere nu lettere ved at svare på. GFJK har åbnet for, at indhandlingspriser på fisk og skaldyr kan ses online. Det giver et bedre overblik – og gør markedet mere gennemskueligt.

Beslutningen blev taget i 2025
På et fiskerirådsmøde i 2025 blev det besluttet, at GFJK skulle offentliggøre indhandlingspriser på hjemmesiden. Den seneste fiskerilov gav hjemmel til, at priserne kan publiceres, og GFJK har derfor arbejdet på at gøre det nemt og praktisk for fiskerne.

Hvad er formålet?
Formålet er enkelt: Fiskerne skal kunne sammenligne priser og lettere finde ud af, hvor fangsten kan sælges bedst. Når priserne er synlige, bliver det også lettere at forstå forskelle mellem opkøbere og steder.

Fakta: Derfor er prisoversigten vigtig
• Du kan hurtigt tjekke, hvad der betales for din art lige nu.
• Du kan sammenligne priser mellem byer/bygder og opkøbere.
• Mere åbenhed kan give bedre forhandlingsgrundlag.

Sådan virker værktøjet
Værktøjet er bygget op som en søgning med filtre. Du vælger trin for trin, fx:
• By eller bygd
• Opkøber
• Art
• Kilopris
Når du har valgt dine filtre, ser du en liste over relevante indhandlingspriser. Der er også en forenklet visning med færre valg for dem, der bare vil tjekke prisen hurtigt.

Hurtig guide: Find prisen på 30 sekunder
1. Gå ind på GFJK's hjemmeside og find siden med indhandlingspriser.
2. Vælg din by/bygd og din art.
3. Sammenlign opkøbere og kilopriser.
4. Kontakt opkøberen, hvis du er i tvivl om krav og vilkår.

5. Husk vilkårene bag prisen
Pris er vigtigt – men det er ikke det eneste. Når du vælger opkøber, bør du også se på:
• Sorterings- og kvalitetskrav (det kan variere fra opkøber til opkøber).
• Bonusordninger, der kan hæve den endelige afregning.
• Fradrag og praktiske forhold, som kan påvirke, hvad du får udbetalt.
Derfor er det en god idé altid at tage en kort dialog med opkøberen, før du beslutter dig.
Et skridt mod mere gennemsigtighed
Med prisoversigten tager GFJK et vigtigt skridt mod et mere åbent og gennemsigtigt marked. Fiskerne får bedre viden, bedre overblik og et stærkere grundlag for at vælge, hvor de vil sælge deres fangst.

Læs mere og find priserne på: www.gfjk.gl

FURUNO

Teknologii aserujuilluinnartoq immat peqqarniinnersaanni atugassaq

Aalisartut sineriassortut Nunarsuarmi imartat peqqarniinnersaanni sulliveqarput, tassani tatiginassuseq, atasinnaassuseq naatsorsuisinnaassuserlu ajutoortoqannginnissaanut naalagaasarput. Taamaammat FURUNO-p pii atortorissaarutit avatangiisit peqqarniitsunini atugassatut sanaajupput, pitsaassuseq, atornissaat pisariitsuullutik aamma tatiginassuseq qaffasinnerpaaq pigalugu atortussiaallutik sanaajupput,

Kalaallit Nunaanni aalisariutit atortorissaarutinik teknologimik taama sanalluagaatigisunik, angallatini annerpaani atorneqartartut taamatullu aalisartut kikkuugaluartut pilersorpavut – angallatinik qanorluunniit atsigisunik atuisuugaluarunik - sumiissusersiorluarsinnaanissaat, aalisarluarsinnaanissaat aamma ukiup qanoq ilinerani aalisarfiusuni atortorissaarutiminnik nuannarinnillutik aalisarnissaat siunertarineqartarluni.

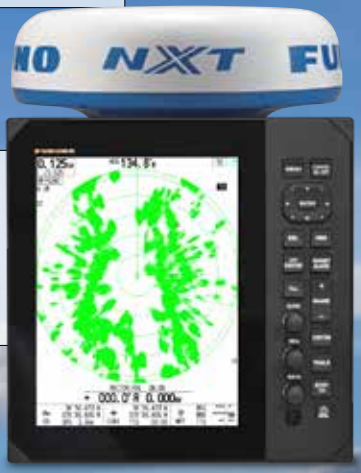
Pujorsiut Kompas

Pujorsiut satellittikkoortoq eqqoqqissaarluinnartumik nalunaartartoq. Angallatip, annikitsuarartaat ilanngullugit, qanoq nikerarnerinik akulikitsuaqqanik takutitsisartoq – immap naqqata qanoq ittuussusianik erseqqilluinnartunik atorfissaqarluartunik takutitassiaqarsinnaanera ilanngullugu.

Radari

Umiarsuup aqulluarnissaanut sanaaq. Ilanngullugit suut sumiinnerinut sukkasooq atorlugu paasiniaatit, atortorissaarutit soorlu RezBoost™, Target Analyzer™, Fast Target Tracking ™ aamma Auto Target Acquire.

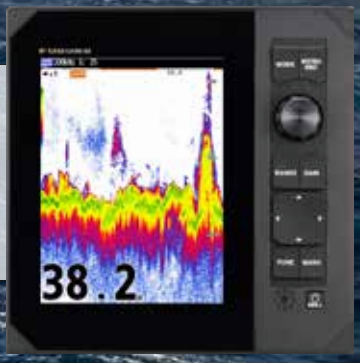
GPS kortplotteri

CHIRP ekkolodertalik aamma smartphone atorlugu attaveqanngitsoq aquut fjernbetjeningi. Atortorissaarutaa C-MAP 4D aamma immap assinganut atortorissaarut Navionics+ søkort, AIS, autopilot aamma radar ikkuffissaqanngitsoq.

Itissusersiut Ekkolod

Aalisakkanik sumiissusersiut TruEcho CHIRP™- aamma qarasaasiat maluginiutit CW-teknologiit, maluginiutitut transduceritut atortartut. Paasiniaassutit immikkorluinnaq sanaat, soorlu RezBoost™ aamma ACCU-FISH™-paasiniaaqqissaassutit.

FURUNO DANMARK A/S
Hammerholmen 44-48, 2650 Hvidovre, Denmark
Tlf.: (+45) 36 77 45 00 E-mail: furuno@furuno.dk
CVR: DK 10 99 97 31
www.furuno.dk

Esbjerg
H. E. Bluhmes Vej 77, 6700 Esbjerg
Tlf.: (+45) 75 13 22 66
E-mail: esbjerg@furuno.dk

Skagen
Værftsvej 4, 9990 Skagen
Tlf: (+45) 98 44 16 54
E-mail: skagen@furuno.dk